

HRVATSKI LIST

Godina I.

Pula, nedjelja 7. studenog 1915.

Broj 116.

Bugari unišli u Niš.

Brzjavne vijesti.

Sa bojnih poljana.

Talijanski izvještaj u svjetlu istine.

B eč. 5. novembra. (D. u.) Iz stana ratnih dopisnika javlja se: i

Slabeničvjet talijanske vojne uprave

od dne 2. novembra tvrdi, da su oni

prodrići na visini Podgora, zapadno Gorice,

u četvrti vrlo jaku liniju jaraku. Naprotiv

toga ustanovljeno je, da je Talijancima,

sto je razvidno i iz naših opisa, nekoliko

puta uspjele, navalama u masama na

visini Podgora prodriji u malene dijelove

jaraku, nuđu su bili naskoro odale istje-

njeni. Preko pozicije nježi još prošao

nijeđan Talijanac, izuzevi zarobljenike.

Gorički bojevi.

B eč. 5. novembra. (D. u.) Iz stana rat-

nih dopisnika javlja se o borbama u Goričkoj

dne 2. i 3. novembra slijedeće:

Bila su to dva dana ljeta, skoro nepre-

kinute borbe, koja je srušila tako, da smo

uzdržali sve naše pozicije usprkos bes-

hrnjih navalni u toljku bombardovanja,

a kod kojih je neprijatelj imao neliznjerno

velikih gubitaka. Talijani su ovde poduze-

li veliku zavojnu navalu. Bez obzira na tiseće

i desetisjeću mrtvih i ranjenih, sto je svaki

dan domio, bacili su oni u borbu sve čete

sto su drugdje imali na raspolaganju i

sto su bile sposobne za boj. Za to je

to je tokuša borba na ovom užem bojnom

putu, naime borba o gorički mostobran.

Ovdje je osobito teške jurise podnjeđu-

li visine Podgora. Iza kako smo u noći dne

2. novembra opet zauzeli protunavalom

naše jarke, ponovili su Talijanci dne

2. novembra naštaraj sa više svježih pu-

kovnjava, iako se je topistvo i ba-

canjem mima pripravilo navalu. Sve uzad-

Očeljenički branitelji odbili su sve na-

ve. Neprijatelj je kod mnogih četa izubio

polovinu vojnika. Nu usprkos loga dne 3.

novembra započeo je ponovno navalon.

Ponovo bio je subižen. Na talijanski

vidjeti hitili su uz svaku cijenu prodi-

jeti. Šest puta jurisala je neprijateljska

pješadija. I ove su se navale izjavile.

Kod sedmog jurisa odbacio je ostatak tal-

ijanskih četa oružje. Zarobljeni smo 1. ca-

snika i 100 momaka, 800 Jezima leži pred

komadićem ove fronte. Kod Oslavja uspijelo

je Talijancima dne 2. novembra prodrijeti

u skupine kruha. Nu dne 3. novembra bila

je cijela pozicija opet osvojena, te je bilo

zarobljeno 8 časnika i 411 momaka, a

je jedan batjuljan herzegovina kolurasa pol-

ponoma unistem. Novi nastupi neprijatelja

proti odsječku Pevne i Vrh Sabotina

bili su osjećeni već našom topničkom

paljhom. Istodobno sa naprezzanjem Ta-

lijanaca na goričkom mostobranu poduze-

te su opet jake navale na sjeverni dio

zaravanku Dobroberku i protiv Zagore, koju

su se slomili posvuda većinom u našoj

topničkoj paljbi. U odsječku Sv. Martina

prodri su Talijanci u pojedine jarke, nu-

bili su u krov utvrdi subiženi. I kod Zagore

mogao je neprijatelj prolazno prodrijeti.

Naše su čete ipak pridobile obrambenu

liniju protunavalom, te su dobiti sve

dalje navale. Prema pripovedanju zarob-

jenika u odsječku je Plave i Zagore vo-

do zapovjed nad talijanskim četama jedan

francuski general, sto je talijanska četa u

velike očajnicu. Ovaj načet dokazuje, da

protivnik najvećom tvrdokorenosću ide za

svojim ciljem. Ali branitelji ovih vratiju

monarhije postavljaju uviđek svakoj brojnoj

nađmodri čvrst voju, te neprijatelju ne

popustiti niti pedju dragog domovinskog

ta, i hoće da mi plate sramotno izdaj-

stvo, komu u svjetskoj povijesti nema para.

Balkan.

Rumunji o Srbiji.

Bukarešta, 4. novembra. Polušlubna „Independance Roumaine“ izvodi u

vodnom članku: Četvorni sporazum po-

stupa sa Srbijom isto tako kao u svoje vrijeme s Belgijom: hvali ju i uzvisuje, ali joj ne salje pomoći. Uopće se čini, kao da saveznici ne smatraju ozbiljnim rat na Balkanu. Naprotiv tomu gotovo se pod izvješće može ustvrditi, da će Njemačka postići svoj cilj: stvoriti kopnenu izravnju liniju iz Hamburga do Bagdadu; isto će tako austro-ugarska monarhija postići svoj cilj: istisnut će ruski utjecaj na Balkanu.

Bugari unišli u Niš.
Sofija, 6. novembra. (D. u.) Bugarska divizija unišla je u Niš.

Glasovi iz Srbije.

Lugano, 6. novembra. „Secolo“ donosi drijve brzjavke svog dopisnika Magrinija, koji su doduse već 14 dana stare u nju vrio zanimanje. Magrin je polovinom oktobra u Nišu odu u Kragujevac. Odrezan od brzjavke svez, putovan je u Palanku, onda preko Skoplja do Soluna. Posto je bila prekinuta željeznička svez morao je putovati preko Albanije, Ohridskog jezera i Monastirja. Prva su druge brzjavke od 18. i 19. oktobra, iz kojih je razvidno, da je srpska vojska uprava izgubila svaku orijentaciju. Mjesto, da su se čete sakupile u staroj i novoj Srbiji, razdijelile se ih uzduž cijele granice, da budu tako lakše odsjećene i umistene. Polozaj je već redno uvećan, te je stara Srbija bila već odsjećena od nove Srbije. I Albanija čini Srbinu velikih potiske.

Srbija je skroz i skroz nezadovoljna radi pomanjkanja pomoći sa strane entente. Srpski je generalni stožer zahtijevao, neka Francuska i Engleska posluju svaka po jednu diviziju u tenu Srbiju, nu entente nije htjela na to pristati. Srpski se generalni stožer Pavlović primio je Magriniju, te se je ogorčeno načinom, da je srpska vojska uprava izgubila svaku orijentaciju. Pasije je časnica naložio, da se moraju pokoravati volji saveznika. Svakog časnika, koji se opira, vlada daju strijetati. Postupak je entente učinio težak utisk u Srbiju. Srbiji ne preostaje drugo, nego da se predi i da spasi narod, ili da se predi za sredinu u užem udignuti 2700 m visoko.

Uzmičanje Srba.
Lugano, 6. novembra. „Stampa“ piše: Vjesni iz Soluna nisu nimalo uježdavaju. Srbiji se nisu samo kod Valesa uzmali, već i kod Itapi. Na ovaj je frontu troupe otezale svaku mogućnost, da bi Srbi optužeći došli.

Ententa.
Engleski zrakoplovi.

Genua, 5. novembra. „Le Journal“ javlja iz Londona, da su tamo započeli graditi ogromne cepeline dvoplošce. Ovi bi toboži imali preleti na sat 250 km, a u 6 čas u bi se malim udignuti 2700 m visoko.

Francuske želje.
Genua, 6. novembra. General Cherfils zahtijeva, neka se Putnika imenuje vrhovni zapovjednikom na Balkanu. On je najbolji poznavao Balkana, te bi on može-
do voditi vojske saveznika. Saratav manjka potrebna autoriteta, te je dosada bilo prešlab, da poduzme ozbiljnu navalu na Bugare.

Centralne vlasti.
Neistinjite vijesti o ispruženju Lavora.

B eč. 6. novembra. (D. u.) Iz stana ratnih dopisnika se javlja: Novina „La Russie“ objavlja slijedeći brzajac datiran iz Bukarešta: Lavor se opriježnjuje. Arhive i banke se opriježnjuje. Očekuje se veliku navalu Ivanova.

Ovu je vijet list sam izmislio, te je od prve do zadnje riječi neistinjita. Sravnoj koju pozna položaj mora da se ovomu na-smje.

Nova ispravka u Solunu.

A msterdam, 6. novembra. Danas je opet stigao u Solun veliki engleski transportni parobrod, koji je dovezao francuske čete.

Ruska navalna na Bugarsku.

B u d i m p e š t a , 6. novembra. „Politika Hirado“ javlja iz Bukarešta: U Odesi i Sebastopolu ukrale su se one ruske

čete, koje imadu zadacu, da navale na bugarsku istočnu obalu.

Albanci protiv Srbija.

B u d i m p e š t a , 6. novembra. Cetinja se javlja: Veliki broj dobro oboranih Alba-

anca, od 5-6 hiljada momaka, skroz

i skroz Muhamedanaca, prekorčili su

srpsko-albansku granicu, te idu protiv

Ohride. Na putu im se pridružuju i mnogi

drugi.

Srbij mole Grčku za pomoć.

B u d i m p e š t a , 6. novembra. „Gazzetta del Popolo“ javlja: Srpski je poslanik izjavio grčkom ministru predsjednikom Zaimisom, da bi razoružanje Grčke u sadašnjem momentu stefno uplovilo na Srbiju, i da bi Bugari, Turci i centralne vlasti postale još objesnje negoli jesu.

Zaimis će ostati na svom mjestu.

R o t e r d a m , 6. novembra. U Ateni će očekujete raspust parlamenta. U ovom će slučaju Zaimis ostati na svom mjestu, samo će biti imenovan novi ratni ministar.

Svečinski profesori na rat.

B u d i m p e š t a , 6. novembra. Preko 50 svečinskih profesora sa rektoru Jonsonu, objednali su manifest na narod, u kojem zahtijevaju, da Rumunjsku ustupi u rat protiv centralnih vlasti. Jedan od potpisanih, Paul Regolessu, upravio je sada na rektora pismo u kojem veli, da je objelodjelanje sada neumjorno i pogrešno, posto je svezana već Bugarska sa centralnim vlastima. Rumunjska ne bi mogla od nikuda dobivati potrebitu municiju, te bi se snasla u mnogo gorjem položaju, negoli Rusija. Profesor Regolessu moli rektora, obzirom na ovo neka smatra njegov potpis usteđutim.

Uzmičanje Srba.

B u d i m p e š t a , 6. novembra. „Stampa“ piše: Vjesni iz Soluna nisu nimalo uježdavaju. Srbiji se nisu samo kod Valesa uzmali, već i kod Itapi. Na ovaj je frontu troupe otezale svaku mogućnost, da bi Srbi optužeći došli.

Francuska otplaćuje ratne štete.

Parlamentarni odbor izradio je zakonsku osnovu, po kojoj će se uređiti potanje odštete za one koji su pretrpjeli ratnih štete. Načrt postavlja kao svoju prvu točku jedinstveni svih Francuzi i solidarnost cijelog naroda na podnasanju ratnih šteta. Slijedi zatim određivanje pojma, što je ratna šteta. Pod imenom razmjejava novi francuski zakon sve škade i kvarne pošte je počinjene od neprijateljskih četa i oblasti, t. j. poreze, rekvizicije, ratne kontribucije, globo, kojima neprijatelj pogodi budi pojedine, budu opštine. Ne gleda zakon na to je li neprijatelj postupao po haaškoj međunarodnoj konvenciji od 18. oktobra 1907. ili nije. Ratnom se štetom nadaju proglašju i se vse kvarne počinjene od strane njemačkih četa uključivati učenjenja, rekvizicije, globo, ratne gubitke putem evakuacije itd.

Uzvijavo pravo na osetu privatinci i sve drusvene pravne osobe općine, konsoreciji i slično, pravo tudinaca ovisi od toga, kojih državi pripadaju. Isključeni su od prava trazbine oni naturalizirani tudinci, kojima se nije priznala francuska državljansvo u zakonu od 7. aprila 1915. Pošteni odbor usmjeravaće i u procjenjivati vate ste na temelju merkurijalnih cijena od posljednjeg dana pred mobilizacijom. Zakon određuje posebne ustanove pregradnji razrušenih ili dogradnji novih zgrada. Prosišće pravo na odštetu hlašnicima i rodjacima očešćenika do 4. člana srodstva.

Kao prvi obrok za isplaćenje silnih ratnih šteta predlaže zakon svetu od 5 milijuna franka. A to je malo budući iste dosini u koju milijardu.

Utisci sa ruske fronte.

Slikar Pfäler v. O. imao je dozvolu, da boravi na bojnom području. Dopre je sve do najprednjih njemačkih pozicija. Svoje utiske objelodlano u njemačkim listovima. Najprije utisnu mu se u pamet grozna predozba ruskih puteva. Pučanstvo se ističe nečistoćom, uslijed koje je uviđek zaraženo tolikim bolestima. Kupeći i često umireni obraz su u Rusiji prve riječnosti. Idući preko opkopa, jačući ili vozeći se ure i ure preko nepreglednih poljskih pješčanih pustara mnogo sam putam i sam iškuso, piše slikar, i predstavlja si koliko silne žedje moraju naše čete podnosit uslijed pomjicanja vode na svojin marševine. Nezaboravljiv je prizor sto Inovic „mrtvi grad“ pruža. Inovic, omiljeno mjesto zabave i odmora ruskih bogataša, smješten je na začaranim obalama srednjebrojne Pliće usrijed krasnih šuma i vrtova. Prodje se sada gradom —

nema u njemu žive duše. Može se vidjeti najviše, kako se koja gospodski muška službu po rastvorenim vilama.

Opustjela i rastvorenih vratiću još stoji i visoko diže se židovska bogomolja; ali topnički hitac odnio joj krov, a surova vojnica ruka raztrgala i porazbacala potu sveta pisma. Njihovi listovi su obrejski pismenima pokrivaju cijelo mjesto. Do sinagoge eno židovske kupelje. Mramorne kupaonice napunile se blatom vodom, koju je prekrio zeleni glib. Smradna vrana rašteže u jednoj svoja mrtva krila.

Razne vijesti.

Odlukovanje. Ovih je dana odlukovan srebrenom kolajnom I. razreda na sjevernom ratušu, naš poznati rodoljub Ivan Skoko, narednik e. i kr. 97. pješačke pukovnije, rodom iz Premanture kod Pule.

Uredovni satovi na sudu. Od danas do 16. aprila 1916. uvidaju se na sudu u Puli uredovni satovi svaki dan od 8 sati ujutro do 3 popodne, a u nedjelju od 9 do 12 sati. Predatni ured uredovati će od 9 sati ujutro do 2 sata popodne. Poznati će ured biti otvoren od 9 sati ujutro do 1 sat popodne.

Glažba. Danas popodne bit će na trgu Custoza u 3 i pol popodne koncert mornaričke glazbe sa slijedećim programom: 1. W. Kopetzky: „Koračnica 73. pukovnije“; 2. L. pl. Zaje: „Domovini i ljubi“, pjesma; 3. J. Strauss: „Wiener Blut“, valčik; 4. J. Král: „Madarske narodne pjesme“; 5. C. M. Ziehrer: „Civil und Militär“, polka; 6. Jelačićeva koračnica iz god. 1849.

Opera večer u gradskom kazalištu. Dne 10. i 13. novembra 1915. u 5 sati popodne, bit će u gradskom kazalištu opera večer, koju pripremio operni pjevač V. Gerstorfer iz koriš Crvenog križa. Protektorat preuzeo je N. E. gospoda Helenu pl. Čimelarž. Režiju vodi g. P. Breitenfeld. Čijene: Lože 20 K, foteli u parteru 5 K, sjedala u parteru 4 K, galerija I. red 3 K, a drugi redovi 2 K. Uzlatnici u parteru K 1,50, a u galeriju 60 h. Obzirom na plemenito svrhu primaju se preplate sa zahtvanosću. Uzlatnice se mogu kupiti kod kazališne blagajne od 3–6 sati popodne. Program je slijedeći: 1. Overture iz „Meistersinger“, od R. Wagnera. Svira e. i kr. mornarički orkestar pod vodstvom kapelika Fr. Jakscha; 2. Duet iz L. ēina, „Madame Butterfy“ kod Puccinija, sa orkestrom pjevaju glđica Ida Paskojević i g. V. Gerstorfer. 3. a serenada iz „Don Juan“ od Mozarta i b) Valentinova molitva iz „Fausta“ od Gounoda. Pjeva g. K. Ivić u pratalju glasovira po g. Breitenfeldu. 4. Terčel iz L. ēina „Troubadour“ od Verdijsa, sa orkestrom. Pjevaju: glđica Ida

Paskojević, gg. V. Gerstorfer i K. Ivić. 5. Prizorni balet od Berioza. Gluse svira g. J. Tittel, a glasovir g. P. Breitenfeld. 6. Agatina, arija iz „Freischütza“ od Bebera, sa orkestrom, pjeva glđica Paskojević. 7. a) Katavina iz „Weisse Dame“ od Boieldiena i b) Gralsova pripovijest iz „Lohengrina“ od R. Wagnera, sa orkestrom, pjeva g. V. Gerstorfer.

Za ovu zabavu vlada u gradu veliko zanimanje.

Imenovanje. Cesar je imenovao general-majoru Vinku Hlavatęka marsalom.

Za treći ratni zajam. Kod sabirnicice ratnog zajma, ratna luka Pula, bilo je potpisano pri zakupljenju dne 6. novembra od časnika i momčadi e. i kr. vojske i c. i kr. mornarice iznos od K. 1.373.000 na treći ratni zajam.

Ratni zajam. Kod Kreditnog i eksploiting društva, trg Kustos, podpisane treći ratni zajam daje:

Ceh Rudolf K 5.000

Lipovac Vjekoslav 1.200

Bujatti Pero 400

Starja osoba. koja može položiti jamčevina, traži se za jednu prodavaonici duhovina. Upitali se kod uprave lista.

Pošta u Marčani. C. kr. postarski ured u Marčani kod Vodnjana (politički kolar Pula) bio je zatvoren danom 25. oktobra a. Mjesto Marčana kod Vodnjana, Di- višići, Pinežići, Sarić, Kravarica i Stancija Žemčevići, koja su spadala u dostavnici tog poštanskog ureda, bila su ovom prigodom dodijeljena dostavnim kotarom postanskog ureda u Vodnjani.

Mecena češke školske družbe. Dne 25. oktobra umro je u Pragu nekadani tovaran, Antun Kratochvíl, u 73. godini. Sve svoje življenje je stadio samo za to, da je mogao na svojoj smrti obdržati svoj narod. Sa svojim imetak zapustio je u narodne srhe. Zapustio je razne iznose raznim organizacijama, a što je ostalo, oko 100.000 K. zapustio je školskoj matici. Tako je zapustio u narodu trajan spomenik.

AUSTRO-UGARSKA DRŽAVA. Na jugozapadnoj fronti.

Svoje navljevanje na Stripi dvije jake navale. Njegove navljevanje kolone stolile su se u našoj vatri, pretrpjeli teške gubitke. Rusi su se končano povukli i u kušto i istočno Buranova i Blenave u svoje glavne pozicije. Broj zarobljenika u borbama oko Sienkovaca iznosi 50 časnika i 6000 momaka. Na doljnji Stripi predviđaju naše navale korak po korak na prostoru.

Zadnje vijesti.

Austro-ugarski ratni izvještaj.

B e c, 6. novembra. (D. u.) Službeno se javlja:

Rusko bojište.

Neprijatelj poduzeo je jučer jugoistočno Višnjevsku protiv naše fronte na Stripi dvije jake navale. Njegove navljevanje kolone stolile su se u našoj vatri, pretrpjeli teške gubitke. Rusi su se končano povukli i u kušto i istočno Buranova i Blenave u svoje glavne pozicije. Broj zarobljenika u borbama oko Sienkovaca iznosi 50 časnika i 6000 momaka. Na doljnji Stripi predviđaju naše navale korak po korak na prostoru.

Talijansko bojište.

I jučer potražio je posvemjanji mir na jugozapadnoj fronti. Ovomu su doprinijele, cini se, vremenske nepogode, koje su već poznate iz talijanskih izvještaja. Pojedine neprijateljske noge bile su subžijene. U odsjeku Š. Martina u toku su još horbe iz bliza.

Balkansko bojište.

AUSTRO-UGARSKA DRŽAVA. Na jugozapadnoj fronti.

Ucrainske čete, koje se bore na crnogorskoj granici, zauzele su prekojučer na juris istočno Trebinja. Iljin brdo te su time probile glavnu crnogorskou poziciju. Jučer smo bacili neprijatelja kod rusine Klubok. Od vojske generala Kóvessa stigla je austro-ugarska kolona u dolski tjesnac Kisura, južno od Arlije. Druga je potisnula neprijatelja preko Ješice i južno Čacka. Krajevo zaposjednute njemačke čete. Dalje ujutru prešle su njemačka i austro-ugarska odjeljenja zapadnu Moravu.

Španska glavna oružana Niš nalazi se u bugarskim rukama. I Sokobanja i višine zapadno Lukava zauzele su po Bugarmima. U svim smo krajevima uapsili mnogo civilno obučenih prebjegova srpske vojske.

Zamjenik poglavice generalnog stožera pi. Höfer, podmaršal.

Njemački ratni izvještaj.

B e r l i n, 6. novembra. (D. u.) Službeno se javlja:

Zapadno bojište:

Na zapadnom bojištu nema znatnijih dogodjaja.

Istočno bojište.

Rusi su ponovili pokuse provale kod Dvinskog sa jednakim neuspjehom kao

prijašnjih dana. Sjeveroistočno Rudke bile su zauzele daljnje ruske pozicije. Na fronti Stripe nastupio je kod Sienkovca mir. Rusi su bili odbaćeni u njihove stare pozicije na istomatu obalu. U dosudanjim zakućenjem bojevinama izgubili su Rusi 50 časnika i oko 6000 momaka.

Srpsko bojište.

U dolini zapadne Morave traže borba jugoistočno Čacka. Kraljevo je zauzeto. Istocno odvrale gomino neprijatelja. Došagnut je Stubal. Prekoračen je odsjak Zupanjevac. U dolini Morave potisnuli smo neprijatelja preko Obrez-Sokovice. Iznadnjenjem zaposjeli su naše tele noću Varvarin. Zarobljen je preko 3000 Srba. Kod Kriviriva stupile su njemačke glavne sile u doticaj sa bugarskim glavnim silama.

Vojска Bojadjevina bacila je protivnika kod Lukova i Sokobanje, zaroblila 500 Srbaca i zaplijenila 6 topova. Nakon trodnevne borbe osvojen je jučer popodne protiv žilavog otpora Srba utvrđeni glavni grad Niš. U borbama u prednjem prostoru pale je u bugarske ruke 350 Srbaca i 2 topa.

Vrhovna vojna uprava.

Bugarski ratni izvještaj.

S o f i a, 5. novembra. (D. u.) Službeno je raspisane za 6. novembra. Ofenzivu se nastavlja na cijeloj fronti. Naše čete zauzele u pravcu Boljevac-Bratice definje na krioviskom-Timoku blizu Lukova, prijećem zaplenjile 6 topa te zarobile 500 momaka. Okolo Niša, naše čete doprijele do pojasa tvrđava. U dolini bugarske Morave osvojimo Čemernik, Panu Plajnu te varoš, Crnratvu. Južno od Strumice nadmoćne francuske sile napadnuće naše čete ali bi odtijene.

Ako naručite i to odmah učinile

I srpsku austrijskog crvenog kriza	50-jenice
I srpsku bugarskog crvenog kriza	obično
I srpsku budimpištanke bazilike	svih pet
debitni list 3 rd zemalj, srpska	afrčaka
iz god. 1880	det. dobili
I debitni list 4ugarsk. hlp. srpska	tila
iz god. 1884	stova
	samo
	5 kruna

12 vježna svake godine, glavni zgodici K 630.000
dobit čete pravo igre na zgodike jedne turke
sreće do 4000 franka sasvim badava!
Bajazinsena i igrač plan saje besplatno:
ges Kreditno i eksploiting društvo, Pula

Schicht's pralni präck
Ženska hvala

Dobiva ga se svuda!

Schicht's pralni präck
Ženska hvala

Dobiva ga se svuda!

Schicht's pralni präck
Ženska hvala

Dobiva ga se svuda!

TVRDJAVA.

Napisao I. LUTKOV. — Preveo B. (Konac)

Blaga je tijesnica vjera. Možda bi gospodin pukovnik bio tako dobar te da pozvati našega protodjakona.

Nije lijepo od mene, što toga već prije ne učinim.

Svjete su dogorjele. Samo blijeđorveni sraj požara padaće u sobu i titraće po stijenama, dok će časnici poput sjeća sjedjeti na sjedalima. Vrata se otvore, sraj će se prednje sobe razlje u širokim zrakama po daskama i iščeze. Vojni je propovjednik stajao u sobi, a blijeđo je i mršavoj njegovoj lice i crni njegova brada bila rasvjetljena sijajom od požara.

Započe molitve. Časnici popadnute na koljena, prekrstise se i opetuju ih sveće riječi. Bilo je, kao da leži mrtvac u sobi i kao da se za nj obavljaju molitve.

U prednjoj se sobi začuće korak, molitva bude prekinuta. Brzo se otvore vrata i evo ordonančnog časnika sa započetinom

pismom u rukama. Pukovnik skoci na nj, raztraga hrzo omot, no nije mogao u potući da čita.

— Proklet! — poviće. — svjetlosti!

— Hoćemo li navalti? — upita jedan glas.

— Šutnji ečkaj! — poviće resko drugi glas.

Teda je negda zaplamasalo nekoliko svijeta u svjeđnjacima.

Pismo je sastalo medju drhtavim rukama pukovnikovim.

— Carske divizijsko zapovjedništvo....

— Zapovjedništvo, — poviće nestripljivo čelnik.

— Ta ečtaje sadržaj, a ne najprije sve našlove! — poviće nestripljivo čelnik.

Pukovnik je htio nesto da odvrati, no

pismo je u skloplje njegovih rukava, on se

srnuši na sjedalo i ulazi se za srce.

— Navalna napastuna! Mi ostajemo na životu! Hura! Živjeti!

Takov su se glasovi orili i mijesali međusobno:

— Navalit! — čemo! Sad je sigurno, da

ćemo navalti!

Pohobni podigne sa poda list. Časnici su ga putali očima i htjeli da ga otmu.

Gurali su se laktovima i glavama, gaziši jedan drugomu po nogama, govorili ne-

strpljivo, goročito otajno jedan s drugim, dok nije bilo odgođanih nekolika riječi zapovjedi:

Postojanje — pukovnija — napustena — tvrđava.

Ordonančni časnici, koji je stajao ukopno, reče glasno:

— Zapovjed glasi: Navalna je na tvrđaju napuštena. Pukovnija ostaje u svojoj postoljici!

I svih se grla časnici i momčadi, koja je čekali u prednjoj sobi, izvježi jedna jedina burna, zaplašiva voča. Vojnici i časnici padaju u sebi u narudži grieći se.

— Navalna napastuna! Mi ostajemo na životu!

— Hura! Živjeti!

Takov su se glasovi orili i mijesali međusobno.

Nai stol domenoša boce, bezbroj boca.

Kuhari su morali po drugi put da priređuju večeru i iz nekog sekojice se vremena pojave na stolu zdjele i bocu, i tad opet boce i zdjele.

Cetnik je poderoao svoju oporučku, na-kostruški brk, prodje si rukom po elavoj glavici i stane plesati polku po sobi.

Kapelan je Boris duboko dišeći drje-

maju u svom naslonjenju i mašuci polaganje svojim sakatim rukama, tužio se tluho u snu:

— O moje ruke, o moje jedne obje ruke!

Pođasnici, koji su stajali kraj njega,

iznesu ga tluho iz sobe.

Pukovnik se digne da drži govor, ali

on je jecajne promučao samo nekoliko nejasnih riječi i poste omamlijen od vina

srusio se na ledja.

— Hoja! — pjevali su veselo mladi

časnici, hvatali su dva a dva i okretali

su divljim plesom

— Hoja! Hoja! — tulila je i vikala

mnogo brojna momčad u prednjoj sobi

dok su drugi ležali pijani na zemlji

krili.

Jutro je svitalo. Iz selia se je Stavčans

divoz posljednji blijeđi plan. Objesili su

se seljakinja njihala o jutarnjem vježbu

na brezovom drvetu pred časniskom so-

hom, koje su prozori bili uvijek rasvjjetljeni.